

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Краснянська Н.Д.

*Державний екологічний університет,
м. Одеса, Україна*

Формування політичної культури молоді є важливою складовою розвитку сучасного українського суспільства. Вивчення проблем формування сучасної політичної культури є вкрай актуальною темою, оскільки саме така категорія як «молодь» виступає в якості опорної сили розвитку суспільства і держави в цілому. Недостатній рівень засвоєння демократичної політичної культури є однією з причин відчуження молоді від суспільно-політичних процесів в Україні. Суспільство не може бути цивілізованим, а держава - соціальною і правовою, якщо одна із соціальних груп цієї держави виключена з системи політико-владних відносин. Політична культура молоді - це особливий різновид культури молоді, спосіб духовно практичної діяльності і відносин, які відображають, закріплюють і реалізують головні національні цінності та інтереси молоді, формують політичні погляди і цінності, знання і навички участі молоді в суспільно-політичному житті України. Політична культура молоді охоплює такі аспекти: - знання політики, зацікавленість фактами і явищами, вміння оцінювати політичні феномени і аналізувати політику влади; - емоційний компонент політичних переконань (зокрема любов до Батьківщини, почуття патріотизму); - визнання зразків політичної поведінки, які нормують життя в конкретному суспільстві. Слід зазначити, що на розвиток політичної культури молоді в історичній ретроспективі впливали такі показники як розподіл української території між різними державами з окремими культурами і політичними системами, багатовікова бездержавність, внаслідок якої українська молодь не могла брати участь в політичному житті країни. Ці чинники зумовили те, що на даний момент ми можемо спостерігати відчуження між молодими українцями на геополітичних рівнях. Усі ці відмінності поки що не мають характеру гострого антагонізму і не призводять до надмірної політизованості. Молодь суттєво відрізняється від старших поколінь тим, що вона практично позбавлена ілюзій, що хтось може за неї вирішити її власні проблеми. Вона індивідуалістична та прагматична, щодо сучасної влади досить нейтральна, і не пов'язує з нею ніяких сподівань на

позитивні зміни. Молоде покоління ставиться до політики і влади, як до данності, що не викликає ні захоплення, ні особливо різких негативних емоцій. Це, перш за все, проявляється у відстороненості досить значної частини молоді від політичного життя. Деякою мірою апатія молоді зумовлена, перш за все, тим, що реформи, які проводяться в Україні найболючіше вдарили саме по ній, і тим, що в країні відсутня будь-яка осмислена політика щодо молоді як самостійної соціально-демографічної групи, з тим, що вона, з одного боку, не бачить необхідності будь-що кардинально змінювати в оточуючому середовищі, а з іншого – не розглядає політичну діяльність як значущу для себе, знаходячи більш перспективні способи і форми самореалізації. Відчуження молоді від влади, здатне в будь-який момент перерости в активне її несприйняття. Нинішня політична ситуація в Україні примушує молодь замислитися над багатьма питаннями: як я, молода людина, прийнявши те чи інше рішення, можу вплинути на ситуацію в країні (регіоні); яку вагу має мій голос на виборах та ін. Одним із найважливіших факторів, що здатен підштовхнути цих людей до активних громадських дій – впевненість у тому, що своїм вибором і прийнятим рішенням вони можуть щось змінити. Формування політичної культури молоді повинно стати пріоритетним напрямком політики держави. Ми можемо виділити наступні аспекти формування політичної культури молоді: - сім'я, в якій відбувається формування політичних поглядів, зокрема найбільший вплив на цьому етапі здійснюють батьки; - навчальний заклад, на цьому етапі політичні погляди формуються з зовнішнього середовища - вчителі, друзі та ін.; - ЗМІ, які найбільшою мірою впливають на політичну культуру молоді; - молодіжні громадські та політичні організації, однак, зовсім невеликий відсоток молодих людей беруть участь в діяльності таких організацій. Важливо усвідомлювати, що політична культура формується в процесі життєдіяльності, освіти, виховання, спілкування, направляють молодь до норм демократичного життя, знайомлять її зі структурою політики, конституційними правами і обов'язками громадян. Підвищувати рівень політичної культури повинні не тільки політики, а й наукові діячі: політологи, соціологи, історики та ін. На стадії формування молодого покоління необхідно всебічно вивчати ситуацію, досліджувати глибину, гостроту соціальних проблем, налагоджувати моніторинг життя молоді. Сучасні процеси, такі як криза взаємовідносин поколінь, погіршення життєвих параметрів, формування специфічної молодіжної субкультури і контркультури і багато інших демонструють, що всіх структур соціалізації разом узятих (сім'ї, оточення і навіть освіти) стає недостатньо для вирішення проблем молоді. Характерною рисою сучасної

політичної культури молоді є плюралізм політичного вибору. В цілому, сучасний рівень політичної свідомості української молоді є досить низьким, що негативно відбивається на рівні її політичної активності. Рівні політичної активності і свідомості не завжди збігаються. Молодь може бути політично пасивною тому, що не підтримує ту чи іншу форму політичного правління, той політичний курс, який не задовольняє її специфічні потреби та інтереси. Однак ця пасивність може в хвилину змінитися на політичну активність, якщо з'явиться така політична сила, в якій молодь знайде відгук своїм інтересам. Складовою частиною власної культури молоді є її політична свідомість як сукупність певних ідей, традицій, настроїв і участь в діяльності політичних інститутів суспільства. Разом з тим, молода людина засвоює політичну культуру не тільки для розвитку здатності розуміти політичний світ, а й для власної участі в процесі владних відносин. Політична культура надає кожній людині моделі політичної поведінки, комплекс орієнтирів, з приводу існуючої системи взагалі і своєї власної ролі в діяльності суспільства і держави. Необхідно вжити заходів для підвищення рівня політичної культури української молоді. Використовувати досвід в цій сфері інших держав і підвищити увагу до наукових досліджень даної тематики. Особливістю сучасної політичної культури молоді є те, що вона формується, перш за все, в умовах незалежної України, коли ідеї національного відродження стали домінуючими. Більшість соціально активної молоді направляє свою активність на підтримку і розвиток України, реалізацію принципів, які знаходяться в основі ідей відродження держави. Від участі молоді в цих процесах залежить характер розвитку політичної культури молоді.

Молодь є важливою складовою українського суспільства, носієм інтелектуального потенціалу, визначальним фактором соціально-економічного прогресу. Від здатності молоді бути активною творчою силою значною мірою залежить процес державотворення.

Література:

1. Бебик В. М . Політична культура сучасної молоді / В. М. Бебик, М. Ф. Головатий, В. А. Ребкало. – К. : А.Л.Д., 2004. – 112с.
2. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти /За ред. Е. М. Лібанової. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010.– 248с.
3. Соціологія : словник термінів і понять / За ред. Біленького Є. А. і Козловця М. А. – Київ. : Кондор, 2006. – 370 с.